

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRVATSKI JEZIK

osnovna razina

ŠKOLSKI ESEJ

HRV B IK-1 D-S004

12

Prazna stranica

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne pišite školski esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 160 minuta bez prekida.

Ponuđena su dva zadatka otvorenoga tipa. Pozorno pročitajte oba zadatka i tekstove. Odaberite samo jedan zadatak koji Vama više odgovara.

Školski esej obvezno pišite pisanim slovima. Školski eseji pisani velikim tiskanim slovima, neuredno ili nečitko ne će se vrjednovati i bodovat će se s nula (0) bodova. Pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Dobro je da napišete i koncept, bar u natuknicama, kako bi čistopis školskoga eseja bio što dotjeraniji i uredniji.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 16 stranica, od toga 4 prazne.

Hrvatski jezik

Školski esej

1. zadatak – Raspravljački školski esej

Pred Vama je ulomak iz članka *Vrijeme i opuštanje* Joffrea Dumazediera. Pozorno ga pročitajte, a zatim i smjernice za pisanje školskoga eseja na sljedećoj stranici. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u Vašem oblikovanju školskoga eseja.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak). Prvo pišite na priloženome listu za koncept, a na kraju uredno prepisite na list za čistopis. Školski esej možete ispravljati na konceptu, ali ne i na čistopisu. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan. Školski esej treba imati od 350 do 500 riječi.

Razdvajanje vremena na vrijeme rada i vrijeme odmora prikladna je podjela, ali ona više ne odražava stvarnost, osobito u naše doba. U slobodno vrijeme mnogi ljudi stječu nove kompetencije, što se ne tako davno pripisivalo samo svijetu rada. Danas je slobodno vrijeme više nego ikada velika prilika da se ostvarimo i da se razvijemo. Prisjetite se samo svega što se nudi na tržištu kao aktivnost u slobodno vrijeme.

Slobodno vrijeme mnogi poistovjećuju s razonodom. Razonoda je životni prostor i vrijeme u kojemu se udaljavamo od uobičajenih ozbiljnih aktivnosti kojima bismo ponajprije trebali biti zaokupljeni: djeca i adolescenti školom, odrasli poslom. Razonoda u širem smislu znači i zabava, posebice ako se radi o razbibrizi jer donosi ugodu i zadovoljstvo. Razonoda i slobodno vrijeme u tijesnoj su vezi. Etimologija sintagme slobodno vrijeme upućuje na to da se radi o vremenu u kojemu nam je dopušteno baviti se onime što smo sami odabrali, dakle, ne moramo obavljati neku nametnutu zadaću.

Tako shvaćena razonoda obuhvaća i igre i praznike, i nedjelje i godišnji odmor.

Ako razonodu smatramo rekreativnim predahom, prijeko potrebnim odmorom između dviju korisnih aktivnosti, onda razonodu ne razlikujemo od besposličarenja. Ali, postaje li time razonoda suprotnost takozvanom ozbiljnom radu? Ili ipak i u razonodi radimo? Je li novčana dobit ono što razlikuje jedan i drugi rad?

Pojam razonode i slobodnoga vremena mijenjao se kroz povijest. Suvremeni čovjek osvijestio je značenje i potrebu za slobodnim vremenom. No, i ovdje postoji zamka. Zahvaljujući tehnološkom napretku, značajno će se smanjiti prosječno radno vrijeme. Govori se čak o „civilizaciji slobodnoga vremena”. Hoće li se to možebitno buduće vrijeme bez radnoga vremena pretvoriti u izgubljeno vrijeme?

Prema J. Dumazediera, *Vrijeme i opuštanje*

Hrvatski jezik

Školski esej

Smjernice za pisanje

U nekoliko rečenica predstavite temu i izrečene stavove.

Kakav je stav o razonodi i slobodnome vremenu iznesen u priloženome tekstu?

Kako Vi shvaćate razonodu, a kako slobodno vrijeme? Obrazložite svoje mišljenje.

Usporedite značenja riječi *rad* i *slobodno vrijeme* i potkrijepite svoje mišljenje vlastitim primjerima.

Obrazložite razliku između plaćenoga i neplaćenoga rada. Kako se pojam slobodnoga vremena mijenjao kroz povijest? Obrazložite tezu da su slobodno vrijeme i potrošnja u tijesnoj vezi.

Komentirajte i nadovežite se na zaključne rečenice priloženoga teksta i odgovorite na posljednje pitanje. Zamišljate li to vrijeme povratkom u izgubljeni raj? Obrazložite.

Koje mjesto zauzima slobodno vrijeme u životu suvremenoga čovjeka? Potkrijepite primjerima iz osobnoga iskustva.

Hrvatski jezik

Školski esej

2. zadatak – Interpretativni školski esej

Pred Vama je ulomak iz romana *U registraturi* Ante Kovačića.

Pozorno ga pročitajte, a zatim i smjernice za pisanje školskoga eseja na sljedećoj stranici.

Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u Vašem oblikovanju školskoga eseja.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu (uvod, razradba, zaključak). Prvo pišite na priloženome listu za koncept, a na kraju uredno prepišite na predviđeni list za čistopis.

Školski esej možete ispravljati na konceptu, ali ne i na čistopisu. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno i gramatički točan. Školski esej treba imati od 350 do 500 riječi.

Kumordinar Žorž došao bi u naš prnjavor sa silnim prstenjem na desnoj ruci, koja bijaše uvijek gola da svatko vidi i sudi po njoj bogatstvo i čast. U crkvi tom zgodom naš rođak Žorž neprestance posluje desnom rukom: sad je digne na sklapanje i tobožnju molitvu, sad njom posiže za rupčićima, sada nešto drugo njom upravlja i priudesuje. Tom pako zgodom svjetluca čudnovato njegovo prstenje kano da zrcalo okrećeš po suncu. Žene i djevojke zaboravljaju i na molitvu upirući pobožne oči u njega. A onaj koji zna sve tajne ljudskih srdaca doista čuje često uzdah kako skromne seljakinje, tako i koje namiguše: – Ah, Bože, da me njim daruješ, sretna li bih ti bila!... – Lijevu ruku, obučenu vazda u rukavicu od jelenovine, spušta on elegantno niz tijelo ili je prebaci na križa kada s desnicom posluje. A istom ono olašteno odijelo s pozlaćenim velikim pucetima kano škude! Pa ona mast što mu se obilato iz ulizane kose cijedi po debelom, najpomnije obrijanom vratu... Zatim bijela staza preko čitave glave od čela na drugi kraj do obrijane šije poput ceste što vodi preko brda od jednoga do drugoga podnožja... Konačno onaj miris što čudnovato zaudara od gospodina kumordinara... Čudnovato, da; vonj ko da si gnojnicu tamjanom potkadio... Seljaci bi se pogledavali, trkali ramenima ili nogama, pa namignuli: – Ej, Bože moj! Bože moj! Koji li bi prorok mogao negda proreći: što će sve biti danas-sutra naš Jurić! Lijepo li ti ga njemu! Sretna li majka štono ga rodila! Hm, hm, hm!... – A kumordinar, stanovitim osobitim njuhom zadišav i osjetiv takvo laskavo šaputanje, uzdigao bi jošte napetije jaku debelu glavu uvis, kano da si ga na kolac nabio, i nahmurivši usta i nos poput neodlučna diplomate ukočio se i pomislio u sebi: – Gledajte samo, telići, u nova vrata! Imate šta i gledati...

Ante Kovačić, *U registraturi*

Hrvatski jezik

Školski esej

Smjernice za pisanje

Predstavite lik kumordinara Žorža u kontekstu romana *U registraturi*.

Kako je okarakteriziran lik kumordinara Žorža? Kako se njegovi bivši suseljeni odnose prema njemu? Objasnite i svoje tvrdnje potkrijepite primjerima iz priloženoga ulomka.

Kakav je čovjek postao Jurić u gradu? Navedite uzroke takve njegove promjene. Kako se Ivičina sudbina preplela sa Žoržovom? Smatrate li Žorža pozitivnim ili negativnim likom? Svoje tvrdnje potkrijepite argumentima iz sadržaja romana.

Kako likovi Žorža i Ivice Kičmanovića osvjetljavaju jedan od temeljnih problema u romanu: odnos selo – grad? Usporedite njihov „uspjeh” u gradu.

Hrvatski jezik

List za čistopis

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

HRV B IK-1 D-S004

03

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Handwriting practice lines (20 horizontal lines).

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Handwriting practice lines (20 horizontal lines).

Hrvatski jezik

List za čistopis

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

HRV B IK-1 D-S004

03

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

Handwriting practice lines (20 horizontal lines).

Hrvatski jezik

List za čistopis

123456-99-99

Ovim prostorom koristi se ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

HRV B IK-1 D-S004

03

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica

